

Portada del número 15 de “ETH DIARI”, publicat el diumenge 24 de gener de 1999 i portada de l’últim número publicat el dimarts 14 de setembre de 1999.

ETH DIARI

Número 15 HUELHETON DIARI D'ARAN Preitz: 50 pessetes
Diumenge 24 de gen 1999

GRAN EXIT DE PUBLIC ENA PRESENTACION DES TRES BESSOES

EN CINE DE VIELHA SE PRESENTÈC AGER ETH PRUMÈR VIDÈU EN ARANÈS
DERA POPULARA SÈRIE TELEVISIUA DE DIBOISHI

ETH DIARI

Número 210 HUELHETON DIARI D'ARAN Preitz: 50 pessetes
dimars 14 de seteme 1999

EDITORIAU

ADIU E GRÀCIES A TOTI

A gwest qu'ei eth darrer numerò d'ETH DIARI. A compdar de deman ja non gesseram més.

Non cau ne díder que mos provòque molta tristor e segur que natiram un fort engüez.

sociaument, lingüísticament, culturaument, políticament e comerciaument, non ei viable.

Un micro-diari artesanau com ETH DIARI, editat per ua netita empresa familiara edu-

ARANESA: Aula Euròpa des Pirenèus, non se pòt pas tier soleta, sense era ajuda de- ra administracion publica, deuant des enòrmes contradic- cions culturaus e lingüístiques d'Aran. Hérem un mau calcul, e tostem pensèrem que mau-

era politica de país e er 'estil d'Estat'.

Gràcies a toti: legedors, sos- criptors e colaboradors. De- moram auer servit a Aran tamb eth cervèth e eth còr; au- mens a nosati Aran òc que

Ja s'ha consolidat la primera tanda de digitalització de tota la col·lecció de "ETH DIARI" a la Universitat Autònoma de Barcelona

D'una manera lenta però ben segura, ja s'ha acabat la primera recollida i digitalització de la publicació aranesa "Eth Diari", l'únic diari que ha existit en occità en la seva variant aranesa. Encara en la digitalització hi falten alguns números especials de la publicació.

Aquesta digitalització i posterior penjamet a la Xarxa -que està articulada de manera organitzada, d'accés obert i interoperable-, ha estat feta pel Dipòsit Digital de Documents (DDC) de la Universitat Autònoma de Barcelona. El DDC forma part del Serveis de Biblioteques de la UAB.

"Eth Diari" amb el subtítol de "Huelheton diari d'Aran", es va editar durant nou mesos a Aran. En aquest temps se'n publicaren 214 números, 4 dels quals especials (el número zero data d'octubre de 1998 i l'últim número de setembre de 1999).

"Eth Diari" fou una iniciativa privada, editada i dirigida pel periodista i polític Joan-Ramon Colomines-Companyns. El periòdic fou editat per una nova petita empresa familiar educativa de Vielha, "Vivència Aranesa: Aula Euròpa des Pireneus". (Empresa que en els anys va passar a ser una associació i després al cap de més anys, ha acabat co-editant aquesta publicació de LO CAMPUS).

"Eth Diari" fou periodisme artesanal, de proximitat i familiar. Era un micro-periodisme, perquè tenia poques pàgines, publicava números de dues, quatre o vint-i-dues pàgines segons el dia, però va necessitar tota una infraestructura i treball de

redacció, exactament igual com si tingues moltes pàgines.

A la vegada "Eth Diari" fou una intervenció directa en la comunitat que pretenia comunicar i servir, no tan sols com una publicació diària professional per servir informativament als ciutadans d'Aran, sinó també com una eina de normalització lingüística per col·laborar a l'existència d'un espai informatiu aranes professional i com una plataforma cultural i de comunicació plural.

"Eth Diari" va ésser un revulsiu a la Val d'Aran pel model i estil de periodisme directe i de tractament de les qüestions mediambientals, pel tractament editorial de la "netedat" de l'administració pública i de la difusió de l'aranès en tots els àmbits, sobretot en temes internacionals. També significà un treball lingüístic per modernitzar l'aranès estàndard. Una persona molt important en el tema de llengua al diari fou Xavi Gutiérrez.

"Eth Diari" també va obrir tres dinàmiques inèdites, que formaven part del pla de màrqueting comunicacional de la publicació:

a) Volent contribuir a la creació d'un espai de comunicació occitana, es va editar una versió de "Eth Diari" per a tot Occitània que s'anomenava "Eth Diari/Lo Diari". Una publicació que incloïa les diferents variants dialectals de l'occità i que es repartia a Tolosa, Pau i també a l'Aran. Això va tenir un curtíssim recorregut per la dificultat de la distribució i només es varen fer algun número "a la

carta" per algun esdeveniment occitanista.

b) Es va editar "Vielha 2000/ Versions lingüístiques", que eren articles de "Eth Diari" traduïts al galleg i amb notícies de Galícia.

c) Es va fer la primera campanya privada de normalització lingüística de l'aranès: "Porque el aranés nos une a todos" (espanyol), "Izan ere, aranierak batzen gaitu guztiok" (basc), "Perquè l'aranès ens uneix a tots" (català), "Porque o aranés únenos a todos" (galleg).

Aquestes tres dinàmiques varen ser importants, encara que minoritàries, pel que representen respecte la cohesió nacional d'Aran i Occitània, la integració del col·lectiu immigrant més important d'Aran -el galleg- en aquell moment, i pel que fa a prestigiar, despolititzar i desoficialitzar la llengua aranesa en el seu ús social.

A nivell financer "Eth Diari" va sobreviure quasi pel voluntariat familiar i per la publicitat. Encara que costava de creure, mai va rebre cap ajuda econòmica o subvenció de l'administració pública: ni de cap Ajuntament, ni del Conselh General d'Aran, ni de la Generalitat de Catalunya, ni de l'Estat.

Aquesta falta d'ajuda responia per la incomoditat dels polítics pel que publicava "Eth Diari". Al final aquest falta d'ajuda fou publicitada pel diari com una garantia de que la publicació era independent, plural i ningú la podia manipular. Però al final el diari no va poder continuar

i va tancar per raons econòmiques, després d'un any i mig de durada del projecte, quan els diners familiars invertits i un crèdit bancari varen finalitzar.

"Eth Diari" tenia una clara línia editorial d'occitanisme vist sobretot des d'Aran, una defensa clara de la transparència en els afers públics, un descarat enfrontament amb la dreta reaccionària i animava al debat constant. També hi havia un plus d'europisme de la Unió Europea.

Cada dia publicava un article d'opinió, moltes vegades traduït d'altres llengües a l'aranès. Les Editorials publicades també foren importants.

A ningú se li hauria d'escapar el que va representar cada dia (excepte els dilluns) publicar un diari amb notícies de la Val d'Aran. La dificultat per trobar continguts i la complicació de publicar informació d'una petita societat que quasi tots es coneixen, va ser dur i difícil. Sobretot perquè feien periodisme i no comunicació institucional com era habitual. "Eth Diari" va tenir moments complicats i va produir algunes polèmiques sonades.

Com deia Colomines-Companyns, "... En un microcosmo nacional i social estructurat en tribus i potents lobbies, el periodisme real pateix de veritat, sinó vols desfigurar la professió, és clar. Mai he patit tant i passat tant de fred com quan fèiem "Eth Diari" a Vielha".

Redacció de Vielha
de LO CAMPUS

Col·lecció de "Eth Diari" al Dipòsit Digital de Documents de la UAB:

<https://ddd.uab.cat/record/174110>

LO CAMPUS DIARI

Cada dia: premsa universitària <http://locampusdiari.com>